

digitale nieuwsbrief
cultuurhistorische vereniging
heemkundekring De Driehornick
Nuenen-Gerwen-Nederwetten

Website: www.driehornick.nl

E-mail: info@driehornick.nl

nummer 40

1 januari 2023

In deze nieuwsbrief:

	pagina:
• Van het bestuur (o.a. de jaarlijkse Ledenvergadering)	1
• Kort verslag van de Snertwandeling naar Beekvliet	2
• Word Nuenoloog	6
• Boeken bij heemkundekring te koop	7
• Lezingen	7
• Website	8
• Oproepen	8
• Uit onze bibliotheek	9
• Ontvangen objecten en documenten	11
• NGN200	13
• Limerick	14
• Gekiect	14
• Gezien in ons archief	15
• Wist u dat?	16
• Uit periodieken van andere organisaties	16
• Activiteiten van derden	19

VAN HET BESTUUR

De allerbeste wensen voor 2023 van het bestuur

Algemene Ledenvergadering 2023

Op **donderdag 9 februari** houden we onze jaarlijkse ledenvergadering (uitsluitend voor leden toegankelijk). Locatie De Dassenburcht, Jacob Catsstraat 1-3, aanvang om 20 uur. Meldt u zich alvast aan via: secretaris@driehornick.nl of via 040-2838472.

Ledenstand

Nadat we in november ons 300^e lid hadden verwelkomd zijn er helaas drie leden overleden. Ook meldden zich twee nieuwe leden aan.

De overledenen zijn Toon Verlijdsdonk, Tjeu Hermans en Jan Reijnen (allen al eerder vermeld).

Als nieuwe leden meldden zich Ingrid Hermans en Mia Konings-Bastiaans aan. We wensen Ingrid en Mia veel plezier en nut van hun lidmaatschap bij onze vereniging. De ledenstand komt daarmee per 31 december op 299.

Lezingen

Op donderdag **19 januari a.s.** wordt de lezing over Kasteel Croy, het landgoed en zijn bewoners verzorgd door Henk van Beek. Voor een korte introductie zie pagina 7.

Kwartetspel over Nuenen-Gerwen-Nederwetten

Mocht u nog geen spel in uw bezit hebben, dan kunt u er nog een kopen in het Heemhuis voor € 2. (elke dinsdagochtend geopend).

SNERTWANDELING HEEMKUNDEKRING DE DRIEHORNICK OP WOENSDAG 28 DECEMBER 2022.

Expositie 'Gegijzeld maar niet verslagen' in de Boerderij op terrein van het voormalige gijzelaarskamp Beekvliet in Sint-Michielsgestel

Zo rond half twee, op de regenachtige woensdag 28 december, arriveerden de 36 leden die zich voor de Snertwandeling hadden ingeschreven op het 'groene' terrein van Beekvliet. De ontvangst in de Beekvlietboerderij was op Brabantse wijze gemoedelijk en hartelijk. We werden verwelkomd met koffie en luxe-vlaai en ondertussen was er gelegenheid om gezellig bij te praten met leden die men al lang niet meer gesproken had.

Zo ongeveer kwart over twee verwelkomden de organisatoren Peter van Overbruggen (staand midden) en Jan Vellekoop (staand links) de aanwezigen in de ontvangstruimte van de 'Boerderij', waar de expositie over de gijzelaars al sinds 2019 plaatsvindt. Het initiatief is destijds genomen door de Heemkundekring De Heerlijkheid Herlaar van Sint-Michielsgestel. Het is de bedoeling dat de expositie permanent wordt.

De wandeling

Peter vertelde hoe het idee voor deze snertwandeling bij hem als oud-leerling van gymnasium Beekvliet was opgekomen. In de contacten met Koos Loose van de heemkundekring van Sint-Michelsgestel, belangrijk stimulator van de expositie, kwam het uiteindelijk tot de organisatie van deze middag, samen met Jan Vellekoop.

Om praktische redenen (vroegge duisternis) en om een idee te krijgen van het 'gijzelaarsverhaal en de plek' begonnen we eerst met een wandeling over het grote terrein. Vanwege de omvang van het gezelschap werden er drie wandelgroepen gevormd, die het voormalige gijzelaarsterrein rondom Beekvliet gingen ontdekken met de gidsen. Twee van hen waren ook leerling van Beekvliet geweest en alle drie zijn ze tevens lid van de plaatselijke heemkundekring. Het werden boeiende verhalen, waarbij de woon- en leefomstandigheden van de gijzelaars met anekdotes en plastische voorbeelden tot leven werden opgeroepen.

Groep o.l.v. Jan Spit (rechts)

De wandeling voerde ook langs gymnasium Beekvliet, waar de welbekende architect Winy Maas als oud-leerling zijn school onlangs een prachtige nieuwbouw en een kleurig aanzien heeft gegeven. De rondgang eindigde in de prachtige hal van het honderd jaar oude monumentale hoofdgebouw van Beekvliet.

Groep o.l.v. Thijs Braam

Hoofdingang

Trappenhuis

Hoek met torentje

Ingemetselde gedenksteen in de hal van de voorbouw van Beekvliet

De expositie

Gelukkig was het tijdens de buitentocht droog gebleven. Vervolgens kreeg Koos Loose, de voormalige voorzitter van de heemkundekring van Sint-Michielsgestel, het woord en leidde ons langzaam met woord en beeld naar de geschiedenis van het Beekvliet als gijzelaarskamp en maakte de betekenis ervan duidelijk die het had tijdens de WO II.

Koos Loose, mede-initiator van de expositie 'Gegijzeld maar niet verslagen' houdt een inleiding

Hierna kreeg iedereen nog ruim de gelegenheid kregen om de beide etages te bekijken met in totaal tien vertrekken, o.a. de slaapzaal, fusilladeplaats, de door een gijzelaar geschilderde portretten, de eetzaal, aula en de krappe chambrettes. Sommige authentieke voorwerpen, zoals een kistje voor de was die (met een brief!) naar het thuisfront werd gestuurd, spraken boekdelen...

Wie deze middag gemist heeft kan ook zelf nog gaan kijken of ook een korte digitaal bezoek brengen: <https://www.gijzelaarskampbeekvliet.nl/digitale-expositie/>

En dan... de snert

Zo rond half vijf werden de grote warm-houd pannen met erwtensoep en de boxen met roggebrood met spek en zult binnengebracht. Jan Vellekoop, vicevoorzitter van de heemkundekring, vulde de soepkommen rijkelijk zodat het na het gure buitengebeuren ('snertweer' dus!) van binnen warm kon worden.

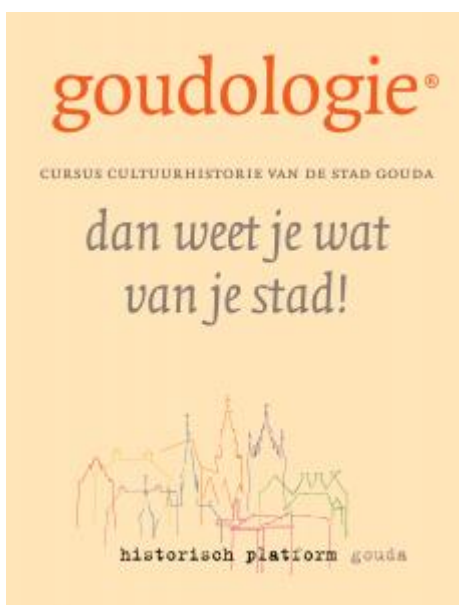
Tegen zes uur was het tijd om afscheid te nemen van de gidsen, die met een attentie werden bedankt door Jan Vellekoop, waarna ieder huiswaarts ging.

Deze middag was heel interessant; door velen werd waardering uitgesproken. Na twee jaren waarin geen snertwandeling gehouden kon worden, was deze middag weer zoals vanouds: een heel gezellige en interessante 'Snertwandeling'. Men had alom waardering voor de organisatie. We willen dan ook Jan Vellekoop en Peter van Overbruggen heel hartelijk bedanken voor deze geslaagde middag.

[verslag van Peter van Overbruggen en Ruud Bovens; foto's genomen door Peter van Overbruggen en Ruud Bovens]

NB. Over een paar dagen kunt u alle foto's zien die deze middag zijn gemaakt. U moet dan wel eerst een account aanmaken, voor zover u die nog niet heeft, om op de ledenpagina de foto's te kunnen zien.

WORD NUENOLOG!

Naar aanleiding van mooie voorbeelden elders, zoals Den Bosch (<https://www.boschlogie.nl>) en Gouda (<https://www.historischplatformgouda.nl/goudologie>) (maar denk ook aan de rondleiders van ons Vincentre) overwegen we een cursus Nuenologie te gaan opzetten. De opleiding tot 'Nuenoloog' met een solide basiskennis van de cultuur en geschiedenis van Nuenen, Gerwen en Nederwetten en Eeneind is bedoeld voor mensen die dit gewoon leuk vinden, maar wellicht kunnen zij ook educatieve activiteiten voor schoolkinderen en/of rondleidingen verzorgen.

Wij denken op dit moment aan een startcursus van 6 x 2 uur. De lessen zullen op diverse locaties in Nuenen c.a. worden gegeven en we willen starten in september 2023.

We denken aan een (kostendekkend) bedrag van ongeveer € 100,- voor de deelname per persoon en willen voor de eerste lichter zeker 10 deelnemers werven en maximaal 15.

Voor we hier veel werk in gaan steken willen we de interesse voor een dergelijke cursus onder de inwoners van Nuenen, Gerwen en Nederwetten peilen. Indien u overweegt deel te willen nemen, meldt u dan vrijblijvend aan bij de secretaris, secretaris@driehornick.nl. U hoort dan snel nader van ons.

We hebben nog onvoldoende aanmeldingen!

BOEKEN HEEMKUNDEKRING

Nu Vincentre voor enige tijd gesloten is, verkopen wij het vorig jaar verschenen boek **Opwettense Watermolen** van Piet-Hein van Halder.

We hebben voor u een partij kunnen inkopen waardoor de prijs wat lager is dan normaal, namelijk **€ 20 i.p.v. € 25**. Voor leden zelfs nog iets lager, nl. € 17,50. U kunt hiervoor terecht in het Heemhuis, Papenvoort 15A, elke dinsdagochtend van 9.30 tot 12 uur.

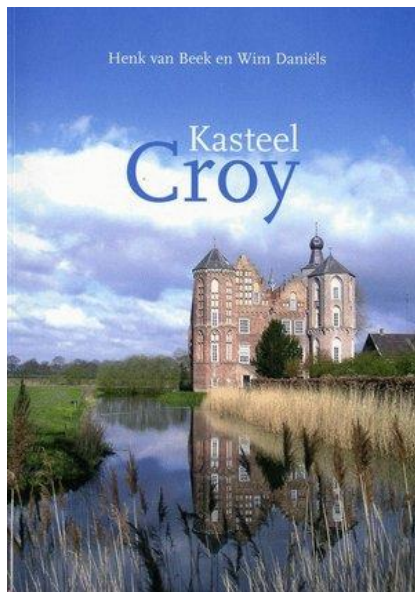
Voor alle boeken van heemkundekring De Driehornick die te koop zijn, raadpleeg onze website onder DRIJEHORNICK (bovenste werkbalk) en vervolgens onder VERKOOP BOEKEN

LEZINGEN

Onze lezingen in de volgende maanden

In januari 2023 zal onze lezing zijn op **donderdag de 19^e** met als onderwerp Kasteel Croy door Henk van Beek.

Henk van Beek en Win Daniëls hebben een tijd geleden een boek over het kasteel Croy uitgegeven. Aan de hand hiervan verzorgt Henk van Beek op donderdag 19 januari een lezing in De Dassenburcht.

Kasteel Croy, dat wordt omgeven door een uniek landschap, kent een rijke bewoningsgeschiedenis. Tijdens deze lezing/presentatie wordt onder meer een beeld geschetst van de opeenvolgende eigenaren van het kasteel en landgoed en de mensen die er woonden. Wie waren het, waar kwamen ze vandaan, wat deden ze en welke invloed hadden ze op het leven op en rond het kasteel. Uiteraard komt de naamgever Jacob van Croy ruim aan bod, waarbij ook 'beeldend' verslag wordt gedaan over de 'expeditie' naar de 'roots' van de Van Croy's in het Belgische Henegouwen en het Franse Picardië. Ook wordt er natuurlijk de nodige aandacht geschonken aan onder andere de adellijke familie Van der Bruggen en aan de belevenissen van de zusters die – na de dood van freule Constance van der Bruggen – het kasteel als bejaardenhuis runden. Maar ook komen andere zaken aan bod rondom het kasteel en zijn omgeving.

We hopen ook u weer op 19 januari te kunnen verwelkomen!

WEBSITE

Bezoek regelmatig onze website

Het is bepaald de moeite waard om onze website regelmatig te bezoeken. Dan blijft u op de hoogte van de interessantste berichten over en van onze vereniging:
www.drijehornick.nl

De site is uitgebreid met een zgn. **LEDEN**-pagina. De informatie hier is exclusief voor leden. Om deze LEDEN-pagina in het menu te kunnen zien, dient u zich wel eerst aan te melden via INLOGGEN/REGISTREREN. U maakt daarmee een zgn. persoonlijk account aan met een door u te bepalen gebruikersnaam en wachtwoord. Heeft u vragen/opmerkingen of wilt u graag hulp, assistentie of tips krijgen over de steeds rijkere website, kom dan op dinsdagochtenden naar het Heemhuis. Veel succes!

Uitbreiding Beeldbank op de website

Ga op de homepage naar het blok ONZE DIGITALE COLLECTIES, klik daar op en kies vervolgens "BEELDBANK" (foto's in ZCBS). Als je op het knopje **Dorpsgezicht** druk dan krijg je een willekeurige reeks foto's uit de rubriek Dorpsgezicht. Leuk om eens te bekijken.

Verhalen

U kunt ze vinden op de homepage o.a. onder ONZE DORPEN en uiteraard onder vele andere categorieën.

In december zijn de volgende verhalen in deze categorie opgevoerd uit het boek 'Dwèrs door Nuenens Verleden':

- het gemeentelijk onderwijs;
- de gemeentescholen;
- Mgr. Jacobus Cuyten;
- de bouw van het klooster;
- de komst van de zusters.

OPROEPEN

HTML-programmeur

Wie ziet het als een uitdaging om als vrijwilliger voor onze vereniging zich te bekwamen als HTML-programmeur, dan wel zijn/haar kennis te actualiseren op dat gebied. Daarvoor is het nodig om online cursus(sen) te volgen. Na de verkregen kennis kan hij/zij zich dienstbaar maken voor werkgroepen van onze vereniging om meerdere lagen gegevens op onze website te plaatsen dit ter verrijking van de betekenis van de website. Geïnteresseerden kunnen nadere informatie inwinnen bij de secretaris: secretaris@drijehornick.nl .

Interessante verhalen over beroepen, families, gebouwen etc. , leuke anekdotes, verhaaltjes, video's, foto's, limericks , gedichten en liedjes.

We zijn zelf gestart met familieverhalen uit Nuenen-Gerwen-Nederwetten die te maken hebben met beroepen en bedrijven die generaties lang in de familie bleven. Hebt u zelf ideeën, dan horen we dat graag van u.

UIT ONZE BIBLIOTHEEK

Boek van de maand

Deze maand brengen de bibliothecarissen het volgende boek onder uw aandacht.

In de Tweede Wereldoorlog zijn levens voor altijd ingrijpend veranderd. In dit boek vertellen we deze bijzondere, inspirerende verhalen: groot of klein, over mobilisatie, verzet, collaboratie of bevrijding. Verhalen waarin een levensveranderende gebeurtenis, keerpunt of dilemma centraal staat. Meer dan vijfenzeventig persoonlijke verhalen, voor iedere Brabantse gemeente tenminste één verhaal. Samen geven ze een goed beeld van de impact van de Tweede Wereldoorlog op de samenleving. Daarnaast zijn de verhalen verrijkt met verschillende essays en historische kaders die het tijdsframe en bijzondere gebeurtenissen duiden.

De veelheid aan verhalen geeft een inkijkje in de moeilijke beslissingen die genomen zijn en hoe gebeurtenissen willekeurige slachtoffers

eisten. Het laat ook zien dat persoonlijke keuzes op individueel niveau een wereld van verschil kunnen maken. Dat los van sociaal-culturele achtergrond, religie of levensovertuiging mensen in staat zijn te kiezen wat hen op dat moment het beste lijkt. Of wat binnen hun mogelijkheden past. Vaak zonder dat de consequentie(s) van hun beslissing werd overzien. Met soms heldhaftige of juist lafhartige acties tot gevolg. Het laat zien dat zwart-wit denken over de Tweede Wereldoorlog achterhaald is. Dat we, in de diversiteit van deze verhalen, de betrokken personen en hun ervaringen, juist kunnen denken in een diversiteit van kleur.

Brabant Remembers is een initiatief van Stichting Crossroads Brabant 40-45 en wordt mogelijk gemaakt door de provincie Noord-Brabant en vfonds

ONTVANGEN OBJECTEN EN DOCUMENTEN

Van ons lid Peer Geboers ontvingen we mooie olieverfschilderijen (twee van watermolens, Collse watermolen) en twee ingelijste pentekeningen.

Collse Watermolen van A. Hems

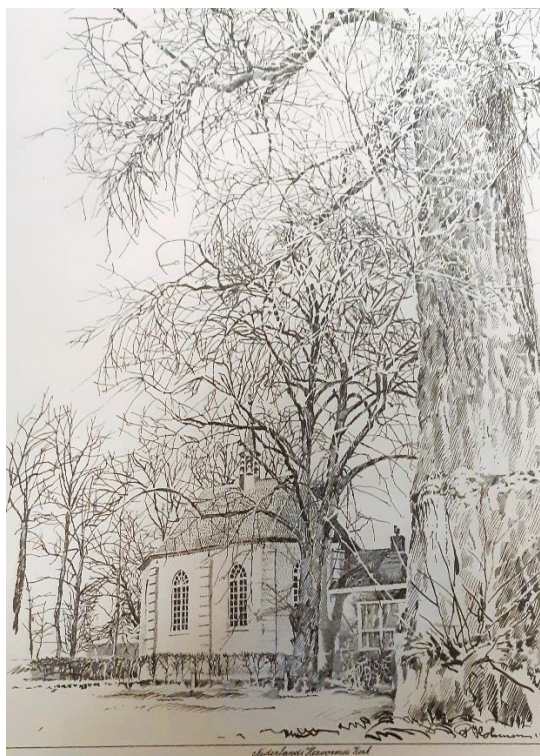

Watermolen, niet gesigneerd

Pentekening van de Hoidonkse watermolen van P. Hohmann uit 1976

*Pentekening van het Van Goghkerkje
van P. Hohmann 1976*

Via ons lid Mieke van de Molengraaf kregen we van Cel Korting uit Tongelre een olieverfschilderij gemaakt door Ad Linders (eigenaar van brood- en banketbakkerij De Lauwerkrans).

Dit schilderij heeft in de 'Trafalgar Pub' in de Dommelstraat in Eindhoven gehangen toen Cel Korting daar werkte. Cel is een familielid van de echtgenote van Ad Linders. Een mooie aanvulling op onze verzameling schilderijen van Ad Linders.

Van **Harrie van der Wielen** ontvingen we twee ingelijste aquarellen (buitenhuisje en rozen).

Van ons lid **Paul Hermsen** ontvingen we onderstaand jubileumuitgave 25 jaar Nuenens Mannen Koor (NMK). Paul is jarenlang lid geweest van het Nuenens Mannenkoor.

NUENEN-GERWEN-NEDERWETTEN 200 JAAR

200 1821 - 2021 **NUENEN
GERWEN
NEDERWETTEN**

Daantje en Dommel

Om ook onze jeugd meer te betrekken bij NGN200 heeft Carolien Tibboel, student van het SintLucas – de vakschool voor creatief talent – in Eindhoven, een project bedacht dat ze in samenwerking met de Stichting NGN200 gestalte geeft. Het heet Daantje en Dommel. De stripfiguren Daantje en haar hond Dommel beleven in dit stripboek drie verhalen uit het verleden van Nuenen, Gerwen en Nederwetten. Het boek is gemaakt voor kinderen van de basisschool. Naast dit boek hoort ook een bijpassend lesprogramma. Deze verhalen, werkmaterialen en alle verdere informatie is te vinden op de website NGN200.nl

LIMERICK VAN GERARD DE LAAT

Nuejnówloog

Kees is de alleruurste Nuejnówloog
"Goewd ópgelèjd", zeej ie mi `n knipooog
"Ik leef nèw vól vuur
Vur Nuejnes cultuur
Ik bén dus vur mén doen nen Dwèrsówloog"

U kunt deze limerick ook beluisteren door op deze link te klikken:
<https://driehornick.nl/immaterieel-erfgoed/nuejnowloog/>

GEKIEKT

Nadat de foto uit 1955 van het jongerenkoor van Nederwetten in de vorige nieuwsbrief door ons lid Jan Willem Arts is voorzien van de namen van de kinderen, hebben we deze maand ook weer een foto uit onze beeldbank waar we de datum, plaats, namen van kinderen en volwassenen niet van weten.

Graag vernemen we van u wie u herkent en waar deze foto is genomen.

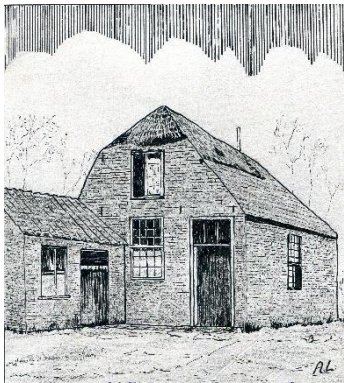

GEZIEN IN ONS ARCHIEF

DOOR: JOKE VAN OUWERKERK-VAN ECK

Pentekeningen van Ad Linders (voormalig bakker van De Lauwerkrans, zie nummer 2 van 2022 van de Drijehornickels)

School Beekstraat 31a

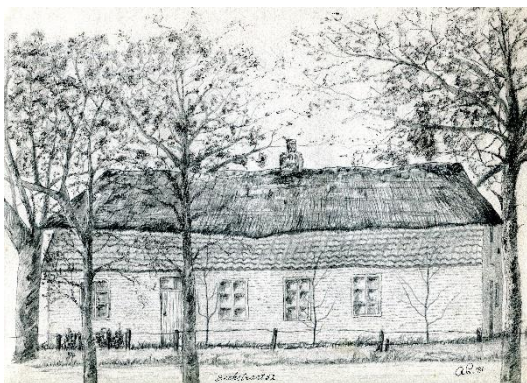
Papenvoort 12

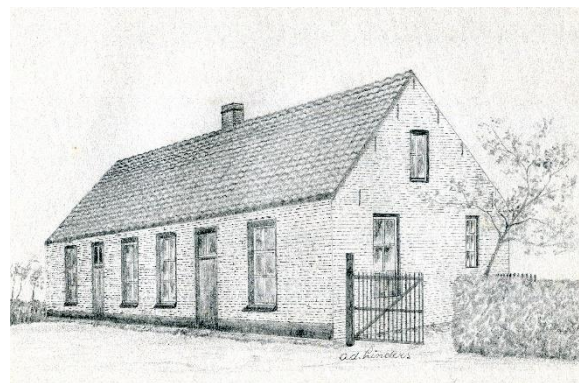
Opwettenseweg 76

Kapel Opwetten

Beekstraat 52

Telefoonstraat 20

WIST U DAT?

- Het fiscaal voor u aantrekkelijk is om een vijfjarig lijfrentecontract af te sluiten als lid van onze heemkundekring. U kunt dan het betaalde bedrag zonder fiscale drempel als 100% gift (met een toeslag van 25%, als aanvulling van de Belastingdienst) op uw inkomen in mindering brengen. Denkt u er ook eens over na om culturele doelen, zoals de heemkundekring, in uw testament op te nemen?
- Het wel erg handig is om een verhuizing of ander e-mailadres dan wel ander telefoonnummer door te geven aan de secretaris van De Driehornick, zodat wij u kunnen blijven bereiken. Indien u zelf geen e-mailadres heeft, kunt u dan het e-mailadres van een van uw naasten, indien die geen bezwaar hebben, aan ons doorgeven zodat wij alle heemkundepost naar dat adres kunnen sturen.
- U aan de secretaris e-mailadressen kunt doorgeven van personen of instanties waarvan u denkt dat deze het leuk vinden om onze nieuwsbrief te ontvangen.

ONDERSTAANDE PERIODIEKEN EN ARTIKELEN ZIJN IN HET HEEMHUIS IN TE ZIEN

DOOR JAN CUNNEN

Tijdschriften die in december op het Heemhuis binnenkwamen

Wij keken deze tijdschriften door en troffen de volgende interessante artikelen aan.

In Brabant nr 4

De schuttersgilden als levende musea

Gildedeskundige Tony Vaessen spreekt over 'een levend museum' als hij wil omschrijven wat wordt getoond door de Brabantse gilden. Hij typeert het gilde onder meer zo, omdat het zogenoemde gildezilver (onder andere een koningsvogel en zilveren schilden) in optocht wordt meegevoerd door de leden. Vaessen is oud-hoofdman en oud-koning van het Sint-Martinusgilde uit Waalre en was voorzitter van de SAT-commissie (Studie-, Archief- en Tentoonstellingscommissie) van de Noord-Brabantse Federatie van Schuttersgilden. Vaessen kent de gildecultuur al decennialang van binnenuit.

Wie echter als buitenstaander aan schuttersgilden denkt, ziet bijvoorbeeld beelden voor zich van vendelzwaaien, trommels, schieten met verschillende wapens en het genoemde ronddragen van gildezilver.

Met bonte kleuren en historiserende dracht wordt een tableau vivant geboden, dat bekoort door zijn 'andersheid' (een vertaling van othernes).

Onvergetelijke banken:

Een pronkstuk uit het gereformeerde kerkinterieur van de Sint-Jan

"Banken derhalven, waarover wij ons niet genoeg kunnen voldaan houden!

Banken, welke het publiek applaudisseert! Banken, waar over zelfs de nakomelingen ons zullen danken! met een woord, onvergetelijke banken".

Deze hoogdravende woorden werden door de Bossche pensionaris Antoni Martini getekend in de stadsresolutie van 7 juni 1780. Het stadsbestuur van 's-Hertogenbosch besprak de voortgang van de renovatie van het interieur van de Sint-Jan en stelde met tevredenheid vast dat het nieuwe herengestoelte, met daarin de kerkbanken van de regenten, op 17 september 1779 in gebruik was genomen. Toch zullen de bovengenoemde nakomelingen niet lang plezier hebben beleefd aan het gestoelte: na een decreet van Napoleon uit december 1810, waarin de Sint-Jan teruggegeven werd aan de Bossche katholieken, verdwenen deze banken voorgoed uit de kerk.

Vanaf de inname van 's-Hertogenbosch in 1629 tot de teruggave aan de katholieken in 1811 was de Sint-Jan een Nederduits-gereformeerde kerk. Het protestantse kerkinterieur en het bankenplan van de toenmalige 'grote kerk' bieden interessante aanknopingspunten voor een bespreking van de sociale hiërarchie van de gereformeerde bevolking van 's-Hertogenbosch. Het herengestoelte, dat het pronkstuk vormde van het bankenplan, wordt niet alleen uitgebreid besproken in de stadsresoluties, maar is tevens vertegenwoordigd in de collectie van het Noord-Brabants Museum: het museum bezit een prachtig schaalmodel uit de stadhuiscollectie van 's-Hertogenbosch, dat in 1778 werd vervaardigd in de voorbereidingen voor een grote renovatie van het bankenplan.

Lucas Gassel van Helmond

In het najaar van 2020 ontvangt beeldhouwer Trudie Broos (Weert 1942) van het Lucas Gassel Genootschap Helmond de opdracht voor het vervaardigen van een bronzen buste van meester-schilder Lucas Gassel (1488-1568/69). Hij is als landschapschilder vermaard in de zestiende en zeventiende eeuw en wordt vandaag de dag gezien als een belangrijke schakel in de ontwikkeling van het landschap als genre in de schilderkunst. Als afsluiting van het Lucas Gasseljaar, met een unieke tentoonstelling in Museum Helmond en een groot aantal festiviteiten in de stad, krijgt Helmonds beroemdste kunstenaar in oktober 2021 een ereplaats in het Burgemeester Geukerspark in de stad waarin hij is opgegroeid.

De Koerier december

De viering van het 75 jarig jubileum: Kansen/uitdagingen

Conclusie van de dag is dat heemkundekringen van groot belang zijn voor de kennis van de identiteit van hun woonplaats, maar dat ze ook staan voor grote uitdagingen. In de toekomst zullen ze niet alleen aandacht moeten hebben voor 'oud' erfgoed, maar ook voor 'nieuw' erfgoed. Naast alles wat de heemkundekringen al doen, zullen ze ook actief nieuwe doelgroepen moeten opzoeken. Immaterieel erfgoedgemeenschappen helpen hun traditie te borgen, kan een goede ingang zijn. Naarmate de tijd vordert, zullen wij ook meer geschiedenis delen met 'nieuwe' Nederlanders en wordt het ook gemakkelijker om hen bij heemkunde te betrekken. Jongeren hebben recht op hun eigen geschiedenis, daar moet je ze de ruimte voor geven en ook accepteren dat ze veel meer in projecten met een begin- en einddatum en een eigen verantwoordelijkheid denken.

De kunst van het verjongen

Het is een onderwerp dat in al onze heemkundekringen aan de orde is. Hoe zorgen we voor opvolging? Terwijl bij elke heemkundekring de operationele zaken alle aandacht vragen, er moeten immers wel activiteiten worden georganiseerd, boeken worden geschreven en onderzoeken worden gedaan, sluimert het vraagstuk door. Vacatures worden steeds vaker niet ingevuld door een gebrek aan belangstelling en dat vraagt meer voor de achterblijvende vrijwilligers. Daar komt de vergrijzing nog bij: het ledenbestand veroudert en daarmee het bestuur ook. Waar er niets verandert stijgt de gemiddelde leeftijd vanzelf.

Beelden met een verhaal door Ineke Strouken

In Brabant staan heel veel beelden, in elke woonkern meerdere kunstwerken. In het boek 'Brabantse beelden, de verbeelding van identiteit' zijn beelden bijeen gebracht die door de inwoners beschouwd worden als symbool van de eigenheid van hun woonplaats en een (historisch) verhaal vertellen. Het boek is een initiatief van de Brabantse Hoeders en is eind november 2022 tijdens een bijeenkomst van de Hoeders van Brabant in Deurne ten doop gehouden. Het boek is samengesteld door Paul Spapens en Ineke Strouken en werd aangeboden aan de Commissaris van de Koning Ida Adema. Bij het boek hoort een reizende tentoonstelling.

Veel heemkundekringen hebben eraan meegewerkt.

P.S. Ook onze heemkundekring heeft dat gedaan en het boek staat in onze bibliotheek.

Heemschut nr 4

Bedreigd en gered

Hoe Son de St Petrus Bandenkerk heeft herbestemd.
Nieuw leven als Dommelshuis.

Religieus erfgoed

Op 25 november werd ter gelegenheid van het 111-jarig bestaan een feestelijke dag georganiseerd voor actieve vrijwilligers. Deze stond in het teken van religieus erfgoed, met onder meer een ontvangst in Paushuize in Utrecht, eens de zetel van onze enige Nederlandse Paus Adrianus VI. Tijdens het ochtendprogramma in de tot museum Speelklok herbestemde Buurkerk presenteerden men twee nieuwe publicaties. De eerste is deel 5 in de Heemschutserie en heeft als titel: Religieus erfgoed. Visie op een veranderend kerkenlandschap. Auteurs zijn Dr. Wies van Leeuwen, Jorien Kranendijk vanuit de Rijksdienst voor het Cultureel erfgoed en Lilian Grootswagers als projectleider vanuit Heemschut.

De tweede publicatie is een brochure over religieus erfgoed waarin op een toegankelijke wijze wordt uitgelegd wat burgers kunnen doen om zich in te zetten voor religieus erfgoed. Bij de brochure en het boekje is ook een aantal filmpjes verschenen die te vinden zijn op het YouTube kanaal van Heemschut. In het boek is een QR-code opgenomen die naar de reeks verwijst.

Gemerts heem

Gemert vorstendom, vorsten en banieren

De afgelopen periode is er nagedacht over de manier waarop Gemert zich beter kan profileren en presenteren aan bewoners en bezoekers. Het belangrijkste element binnen de eigen identiteit van Gemert is de van oudsher aanwezige aparte status. Die status laat zich het best omschrijven als een onafhankelijk vorstendom, waarvan de landsheren eeuwenlang ridders van de Duitse Orde waren. Velen van hen hadden internationaal aanzien en in binnen- en buitenland manifesteerden zij zich middels allerlei majestueuze uitingen, waarbij zij met name gebruik maakten van hun familiewapen, gecombineerd met het wapen van de Duitse Orde. Er is voor gekozen om in de presentatie van Gemert gebruik te gaan maken van die heraldische schatkamer. Op verzoek ontwierp Toon Grassens banieren van een vijftiental vorsten van Gemert. Die banieren zullen bij allerlei gelegenheden gebruikt en getoond kunnen worden. Bij bijzondere gebeurtenissen, maar ook als herkenningspunten in de openbare ruimte.

Heem Son en Breugel nr 4

Mooi verhaal over Son en Breugel in 1922 en Wat gebeurde er in 1972?

Heemkronijk Heeze Leende en Zesgehuchten nr 4

In 1788 was er een groot geschil met klooster Mariënhage in Eindhoven over het steken van turf. Toch de moeite waarde hoe zij dit aangepakt hebben.

Heemschild St Oedenrode, winter-editie

De hele uitgave geweid aan:..... Schaatsen

Reeds in het jaar 1225 was er al sprake van schaatsen. Maar wat waren dat en hoe zagen zij er uit?

Nu het winter is en je alle ins en outs van het schaatsen wilt kennen dan moet je dit artikel zeker lezen.

ACTIVITEITEN VAN DERDEN

TACHTIGERS in 't Weefhuis

De tentoonstelling van Marieke en Ben Wilde, waarin zij 35 Nuenense 'Tachtigers' hebben geportretteerd in woord en beeld, is vanaf 14 januari te zien in 't Weefhuis.

Op 13 januari 2022 vierde fotograaf Ben Wilde zijn 80ste verjaardag. Ter gelegenheid daarvan bedacht hij een project. Naar aanleiding van een openbare oproep heeft hij in het afgelopen jaar 35 Nuenense inwoners, die tachtig werden, gefotografeerd. Tijdens het maken van de foto's kwamen de verhalen los. Deze zijn aan het papier toevertrouwd door zijn vrouw Marieke. Bij elkaar vormt dit een mooi historisch beeld van de ontwikkelingen in Nuenen in de afgelopen decennia.

Nu het project af is worden de foto's met bijschriften geëxposeerd in, de bij uitstek geschikte ruimte hiervoor, 't Weefhuis.

De tentoonstelling is tot stand gekomen door steun van onder andere: de heemkundekring De Driehornick, de stichting NGN200 en de stichting Nico en Zingra Nagtegaal - Geerts en de gemeente. En natuurlijk door de medewerking van 35 markante 'koppen' die u kunt komen bewonderen.

Dit tentoonstelling is geopend in de **weekeinden van 14/15, 21/22 op zondag 29 januari 2023 en woensdag 18 januari van 11.00 tot 16.00.**

Het adres is: Lucas van Hauthemlaan 1, 5671 CJ Nuenen

Allemachtig

80

Maak kennis met de ware gezichten
van de **Tachtigers** van **Nu(enen)**

Foto-expositie Ben Wilde

Graag willen wij u uitnodigen voor
de pre-opening van onze expositie
op vrijdag 13 januari 2023 om 19.30 uur

Locatie 't Weefhuis
Lucas van Hauthemlaan 1
Nuenen

Ben en Marieke Wilde

EN TOT SLOT....

*Ons mooie Heemhuis waar u dinsdagochtend kunt binnenlopen en op woensdagavond na afspraak uw historische studie kunt verrichten.
Uiteraard zijn (klein-) kinderen ook welkom voor werkstukmateriaal.*